

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੈਟ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਦੇਸ ਰਾਜ, - ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲੈਟ,

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਡੋਮੀਨੀਅਨ, - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਜਵਾਬਦਾਰ

22 ਨਵੰਬਰ, 1951

1948 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 591

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935, ਸੈਕਸ਼ਨ 240—ਐਪਲੀਕੈਬਿਲਟੀ—ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡੀ. ਆਰ. ਇੱਕ ਸਿਗਨਲਰ ਵਜੋਂ ਐਨ. ਡਬਲਿਊ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਦਸੰਬਰ 1920 ਵਿੱਚ ਛਾਂਟੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜੂਨ 1924 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਸਿਗਨਲਰ ਵਜੋਂ ਮੁੜ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ 1942 ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਆਰਡੀਨਰੀ ਗ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 9 ਅਕਤੂਬਰ 1942 ਨੂੰ, ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 3 ਨਵੰਬਰ 1942 ਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਨਵਰੀ 1946 ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 240 ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ " ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਧੀ ਹੋਈ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੀ ਰਾਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਮਿਤੀ 23 ਜੂਨ 1948, ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਰਾਮ ਲਾਲ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 21 ਫਰਵਰੀ 1947 ਨੂੰ ਪਲਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਣਾ।

ਏ.ਐਮ ਸੂਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐੱਨ.ਐੱਲ. ਸਲੂਜਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜਵਾਬਦੇਹ

ਫੈਸਲਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਭੰਡਾਰੀ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇਸ ਰਾਜ ਨੇ ਦਸੰਬਰ 1920 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿਗਨਲਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ, ਪਰ ਜੁਲਾਈ 1923 ਵਿੱਚ ਛਾਂਟੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੂਨ 1924 ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਦੇ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ 1927 ਵਿੱਚ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਆਰਡੀਨਰੀ ਗ੍ਰੇਡ, ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ 1942 ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਫਸਟ ਗ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਕਤੂਬਰ 1942 ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਸਾਧਾਰਨ ਗ੍ਰੇਡ ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। 9 ਅਕਤੂਬਰ 1942 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਟ੍ਰੇਨ ਡਿਸਪੈਚਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਕਥਿਤ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਆਇੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਨਵੰਬਰ 1942 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਪਰਸੋਨਲ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ:-

“ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਤਾਰੀਖ 3 ਨਵੰਬਰ 1942 ਦੁਪਹਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ 2 ਨਵੰਬਰ 1942 ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ 20 ਦਸੰਬਰ 1942 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪ੍ਰੈਲ 1945 ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰਾਊਨ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 1946 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਆਮ ਗ੍ਰੇਡ, ਅਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹਿਲੇ ਗ੍ਰੇਡ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਸੀ। ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕਾਉਂਸਿਲ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

- 1) ਕੀ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗਲਤ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?

2) ਕੀ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਲਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?

3) ਕੀ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

4) ਜੇਕਰ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 3 ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਰੈਂਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦੇ ਅਸਲ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੂਜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸਹਾਇਕ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਸਾਧਾਰਨ ਗ੍ਰੇਡ ਇੱਕ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਹੁਕਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਟਰੈਫਿਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਆਈ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

“ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਹਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਿਵਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਵਲ ਅਹੁਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਮਹਾਮਹਿਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਾ ਹੈ।”

ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਪਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਮਹਿਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਪੀਲ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਧਾਰਾ 240 ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਵਿੱਚ ਪਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈ ਵਰਗ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਕ ਧਾਰਾ 240 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਦਿਓ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਨੋਟਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ ਨੰਬਰ 264 ਆਫ 1950, ਮਿਤੀ 20 ਅਗਸਤ 1950 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨ.ਐਸ. ਕੋਹਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 3 ਮਈ 1950 ਨੂੰ, ਭਾਵ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਣ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਾਈ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 240 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਜਯੰਤੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (1) ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਗਰਵਾਲਾ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਜੇ.ਜੇ. ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ:-

ਧਾਰਾ 311 ਸਿਰਫ ਉਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜਾਂ ਇਹ ਸਥਾਈ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ: ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਆਮ ਮਿਆਦ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਨੇ ਅਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਦਿਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਸਥਾਈ ਜਾਂ ਸਥਾਈ ਹੈ ਧਾਰਾ 311 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੇਸ ਕਲਾਜ਼ (2) ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਜੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 311 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 240, ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਸਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Sandeep Rai
Translator